

REŠITVE SAMOSTOJNI DELOVNI ZVEZEK_ZGODOVINA6_POTUJEM V PRETEKLOST

1. poglavje SPOZNAVAM ZGODOVINO

Zgodovina

Str. 4–5

Uvodna stran v poglavje: Učenci v časovni trak vpisujejo pojme. Naloge so razporejene po različnih učnih enotah.

Str. 6

1. naloga:

Pobarvani pojmi: življenje na gradu, razvoj pisave, nastanek človeka, bivališča prvih ljudi
Pojme in dogodke v okvirček napišejo ali narišejo individualno.

Str. 7/

2. naloga:

a) - išče vire

- kritično presoja vire
- ločuje resnična dejstva od neresničnih
- dogodke postavlja v zaporedje
- ugotavlja vzroke in posledice
- povezuje dejstva med sabo

b) šola, muzej, arhiv ...

3. naloga:

- Vseslovenski kmečki upor
- Marca 1515, na območju treh slovenskih dežel
- 80.000 upornikov
- Izkoriščanje nekaterih zemljiških gospodov nad kmeti
- Kmetje so napadli in zavzeli številne gradove, obrnili so se na cesarja, upor je bil zadušen, kmetje so doživeli poraz ...
- Kmetje so doživeli poraz, letak s prvimi tiskanimi slovenskimi besedami

Str. 9

Miselni vzorec pomožne zgodovinske vede

5. naloga:

a) arhivistika, diplomatika, sfragistika

b) izvor listine, avtorja, vrsto pisave, vsebino ...

c) Verodostojnost listini danes dajemo s podpisom, overitvijo podpisa pri notarju.

6. naloga:

a) epigrafika

b) Kdaj se je zgodil kakšen dogodek, kdaj je bila zgrajena stavba, spomenik, o življenju ljudi, ki so takrat živeli ...

c) antični literarni viri (podčrtano v besedilu)

7. naloga:

a) Grb je v obliki polkrožnega ščita v dveh barvah. Grb je občina Celje povzela po grbu grofov Celjskih, ki so bili najpomembnejša plemiška družina s sedežem na današnjem slovenskem ozemlju.

b) Grb narišejo individualno.

Str. 11

8. naloga:

- preprečiti, da bi čas izbrisal sledove človeštva in ohraniti slavo pomembnih in izjemnih dosežkov (podčrtano v besedilu)
- Individualni zapis primerjave Herodota in današnjega zgodovinarja.

Zgodovinski čas

Str. 12

1. naloga:

- a) Razberemo lahko, da ilustraciji prikazujeta vlak iz različnih zgodovinskih obdobj, vrsto goriva, ki poganja vlak, na prvi ilustraciji tudi, kako so bili oblečeni ljudje v tistem času, kako sta se vlaka skozi zgodovino spremenila, kaj je še vedno podobno, kje so največje razlike ...
- b) Barva fotografij, vrsta goriva, oblika vlaka ...
- c) Da znamo pravilno ovrednotiti pomen predmeta, dogodka ...
- č) Vpis KRONOLOGIJA v prazen kvadrat na strani 9.

Str. 13

2. naloga:

Bodi časovni detektiv učenci rešijo individualno.

Str. 14

3. naloga:

TISOČLETJE	STOLETJE	DESETLETJE	Koliko let je minilo do danes? (leto 2020)
3. tisočletje pr. Kr.	26. stol. pr. Kr.	5. desetletje 26. stol. pr. Kr.	4570 let
2. tisočletje pr. Kr.	12. stol. pr. Kr.	2. desetletje 12. stol. pr. Kr.	3140 let
1. tisočletje pr. Kr.	8. stol. pr. Kr.	8. desetletju 8. stol. pr. Kr.	2796 let
1. tisočletje pr. Kr.	4. stol. pr. Kr.	5. desetletje 4. stol. pr. Kr.	2370 let
1. tisočletje	2. stol.	2. desetletje 2. stol.	1903 leta
1. tisočletje	5. stol.	8. desetletje 5. stol.	1544 let
2. tisočletje	15. stol.	10. desetletje 15. stol.	528 let
2. tisočletje	18. stol.	9. desetletje 18. stol.	231 let
2. tisočletje	19. stol.	5. desetletje 19. stol.	171 let
2. tisočletje	20. stol.	2. desetletje 20. stol.	106 let

Str. 15

4. naloga:

- a) Leta 2001.
- b) Leta 2001

5. naloga

12. stoletju, 2. tisočletju
2. desetletju, 1. stoletja, 1. tisočletja
5. desetletju, 16. stoletja, 2. tisočletju
5. desetletju, 19. stoletja
5. desetletju 20. stoletja
20. stoletju

Zadnjo nalogo rešijo individualno.

6. naloga:

- a) 77 let
- b) V 7. desetletju, 1. stoletju in 1. tisočletju pr. Kr.
- c) V 2. desetletju, 1. stoletju, 1. tisočletju po Kr.
- č) Leta 31.

Str. 16

 476, 1492

7. naloga:

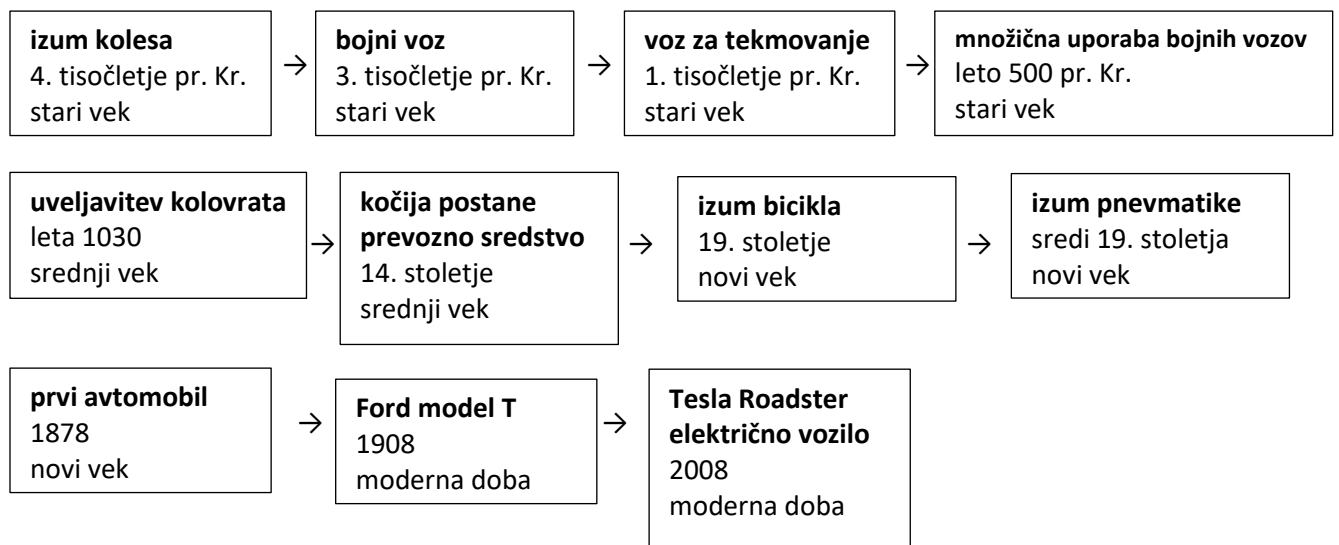
Primož Trubar	Ljudje so živeli v jamah.	Kolišča na Ljubljanskem barju	Emona
Mesta so imela obzidja.	Druga svetovna vojna	Iznajdba avtomobila	Egipčanska mumija

8. naloga:

stari vek, sodobnost, srednji vek, novi vek, novi vek

Str. 18

9. naloga:

10. naloga:

KRONOLOŠKI VRSTNI RED		TISOČLETJE	STOLETJE	DESETLETJE	ZGODOVINSKO OBDOBJE
	5490 pr. Kr.	6. tisočletje	55. stoletje	10.	prazgodovina
	1945	2. tisočletje	20. stoletje	5.	moderna doba
	512	1. tisočletje	6. stoletje	2.	stari vek
	1317 pr. Kr.	2. tisočletje	14. stoletje	2.	stari vek
	950	1. tisočletje	10. stoletje	5.	srednji vek
	24 pr. Kr.	1. tisočletje	1. stoletje	3.	stari vek
	1447	2. tisočletje	15. stoletje	5.	srednji vek
	42	1. tisočletje	1. stoletje	5.	stari vek
	1779	2. tisočletje	18. stoletje	8.	novi vek

	1848	2. tisočletje	19. stoletje	5.	novi vek
--	------	---------------	--------------	----	----------

Zgodovinski viri

Str. 19

1. naloga:

<https://www.ztk-beltinci.si/zgodba-o-kolesu/>

- maketa kolesa (visoko kolo – velociped)
- 1861
- železo
- Pierre Michaux (maketo pa člani Društva ljubiteljev starih koles Dimek Beltinci)
- kot prevozno sredstvo za ljudi
- Individualni odgovori

Str. 20

2. naloga:

a) Kralj Matjaž je bil Ogrski kralj Matija Korvin.

b) Prvi zapis je legenda, drugi zapis je uradna razlaga (zapis preverjenih dejstev na podlagi virov). Kralj Matjaž je bil »naše gore« list, ker vodil uspešen boj proti Turkov, čeprav ni bil vladar slovenskega ozemlja.

c) ... pristrigel je peruti plemstvu (omejil je moč in samovoljo plemstva, uredil sodstvo in omogočil napredovanje sposobnih ljudi).

Str. 21

3. naloga:

a) Ognjenik je izbruhnil leta 79, torej v 1. stoletju, 1. tisočletju in starem veku.

b) Ostanke stavb na sliki so veliki, veliko je stebrov, obokov ...

c) Minilo je več kot 1900 let.

Č) O življenju prebivalcev sklepajo na osnovi ostankov (stavb in ljudi).

Str. 24

5. naloga:

Učenci obkrožijo muzej.

6. naloga:

a) Na sliki je pisni vir.

b) Pisni vir je lahko poškodovan, zapisi se slabo ali le delno vidijo oziroma so delno ohranjeni, zapisi so lahko ponarejeni ...

c) Pisni viri so dokaj zanesljivi, vendar je potrebno zapisana dejstva še vedno preveriti.

7. naloga:

- Z gradnjo novih stavb, vseskozi gradimo na ostankih starih civilizacij ...

- Gradnja podzemne garaže

- Najdbe predmetov, ki so posledica načrtnega iskanja (predhodni terenski pregledi, terenska topografija, ob gradnji).

- Gradnja ceste

- Obnova pristanišča

Str. 26

a)	materialni vir	a)	materialni vir
b)	2	b)	1
c)	muzej, na terenu	c)	na terenu

a)	pisni vir	a)	ustni vir
b)	2	b)	4
c)	knjižnica, arhiv, muzej	c)	arhiv

9. naloga:

Stalne razstave:

- Najstarejše zgodbe s stičišča svetov
- *Železnodobne zgodbe s stičišča svetov*
- *Rimske zgodbe s stičišča svetov*
- *Srednjeveške zgodbe s stičišča svetov*
- *Zgodovinske in umetnostne zbirke*
- *Grad Snežnik*
- *Razstava na Blejskem gradu*
- *Poznoantična trdnjava Ad Pirum*

Občasne razstave: se menjujejo, učenci obišejo stran in jih zapišejo.

Prve pisave

Str. 27

1. naloga:

- Na ta način so prenašali osnovna sporočila.
- Katere živali so lovili oziroma so jih poznali, kako so pridobivali barve, kako razvita je bila njihova skupnost ...

2. naloga:

med prazgodovino in zgodovino.

Prelomnica je nekaj, kar povzroči veliko sprememb.

 paleografija

Str. 28

3. naloga:

Individualni zapis s slikami.

4. naloga:

- odhod letal, prihod letal, prtljaga (oddaja ali prevzem), terminal za potnike v tranzitu (potniki, ki potujejo naprej ...)
- Slikovne znake uporabljamo v trgovski centrih, v prometu, šoli ...

Str. 29

 V časovni trak vpišejo:
konec 4. tisočletja: slikovna pisava
3.400: zlogovna pisava

5. naloga:

- a) novi vek, pred 2018 leti (leta 2020)
- b) imena kraljev, razumevanje starega Egipta, prišli so do številnih novih spoznanj o starih civilizacijah
- c) materialni vir

Str. 30

- V časovni trak vpišejo:
okoli leta 1000: abeceda ali črkopis

Str. 31

6. naloga:
Vprašanja po smislu.

Prve podlage za pisanje

Str. 32

- V časovni trak vpišejo:
stari vek: glinaste ploščice

Str. 33

1. naloga:

a) Ilustracija prikazuje pisanje s prirezanim lesenim pisalom na glinasto ploščico.

b)

- glinasta ploščica
- prirezano leseno pisalo
- klinopis

c) Obstojnejši so zapisi na kamnu oziroma stebrih. Več časa so potrebovali za zapis na kamnu. V kamen so pisali z ostrim dletom in kladivom, kar je zahtevalo veliko časa.

- V časovni trak vpišejo:
stari vek, okoli leta 1500 pr. Kr.: papirus

Str. 34

2. naloga

PODLAGA ZA PISANJE		PRIPOMOČKI ZA PISANJE
kamen	→	ostro dleto, kladivo
glinaste ploščice	→	pisalo s prirezano konico
papirus	→	pero iz trstike, čopič
bambusovi trakovi	→	čopič
svila	→	čopič
kovinske ploščice	→	pisalo s prirezano konico

Pergament in papir

Str. 35

- V časovni trak vpišejo:
sredi 1. tisočletja: pergament

Str. 36:

1. naloga:

a) V besedilu podčrtajo: S posebnim postopkom ustrojena telečja, ovčja ali kozja koža, pripravljena za pisanje.

b) Kodeks je rokopisna knjiga, današnje knjige so tiskane. Današnje knjige so iz papirja, kodeks je bil iz pergamenta. Tako kodeks kot današnja knjiga sta sestavljena iz več strani ... Ostali odgovori po smislu.

V časovni trak vpišejo:

1. stoletje: papir

2. naloga:

Papir je v primerjavi s pergamentom primernejši za pisanje, ker je bolj bel, tanjši, izdelava je cenejša.

3. naloga:

PRETEKLOST	cunje, lubje
DANES	vlaknine, pridobljene iz lesa; odpadnega, recikliranega papirja

Str. 37

V časovni trak vpišejo:

srednji vek: rokopisi

4. naloga:

a) Rokopisi so dragoceni, ker so edinstveni (vsebinsko in umetniško).

b) Poimenujemo jih po vsebini, po naročniku, po posebnih značilnostih ali po kraju nastanka.

c) Majeovski rokopis je slikovni, bistriški kodeks je zapisan s črkopisom. Oba sta zelo barvita, umetniško zelo dodelana.

č) Srednjeveške rokopise hranijo Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani in Nadškofijski arhiv v Mariboru.

d) Knjige nam še vedno prenašajo ogromno znanja. So pa dostopnejše in manj dragocene. S pojavom množičnih medijev so knjige izgubile na veljavi. Drugi odgovori po smislu.

Str. 38

5. naloga:

Za nepismene so bili nad vhodi v delavnice izveski, s katerih je bilo razvidno, za kakšno delavnico gre.

6. naloga:

Knjige so v srednjem veku nastajale v samostanih, kjer so jih ročno prepisovali. Pisali so z gosjim peresom, ki so ga namakali v črnilo.

Izum tiska

Str. 39

1. naloga:

a) Za pripravo pripomočka za tiskanje sem porabil veliko časa. Drugi odgovori po smislu.

b) Pripomoček za tiskanje ni zelo obstojen.

V časovni trak vpišejo:

15. stoletje: izum tiska s premičnimi črkami

Str. 40

2. naloga:

a) Posamezne črke so zložili v besede. Črke so lahko uporabili večkrat.

- b) Ker so črke lahko uporabili večkrat, so lahko natisnili več knjig ...
- c) Ideje, novosti so se hitreje širile. Knjige so postale cenejše, bolj dostopne. Več ljudi se je naučilo brati ... Ostali odgovori po smislu.

3. naloga:

Takrat je zelo malo ljudi znalo brati. Abecednik je ljudem služil kot priročnik pri učenju branja in pisanja.

15. stoletje: tiskarski stroj s premičnimi kovinskimi črkami, tiskanje knjig, letakov, razglasov, plakatov

18. stoletje: začnejo tiskati časopise

19. stoletje: pojav revij, izum mehaničnih tiskarskih statev

danes: fotografske metode, podatki shranjeni v računalniškem polnilniku, zelo raznovrsten tisk

Utrujem svoje znanje

1. Znam analizirati pisni vir

- a) o najdbi kolesa
- b) Sodi med najstarejše lesene najdbe te vrste v Evropi in svetu; ker sodi kolo med najpomembnejše iznajdbe v zgodovini človeštva.
- c) Približno 5150 let, nastala je v prazgodovini.
- č) (marec 2002): 3. tisočletje, 21. stoletje, 1. desetletje 21. stoletja
- d) Pomembno odkritje v evropskem in svetovnem merilu
- e) Odlično se je moral spoznati na les, njegove lastnosti ter tudi na izdelovanje koles in vozov.
- f) Spada med materialne vire.
- g) Sodi med zanesljive vire.

2. Razmišljam kot zgodovinar

... zgodovina se ponavlja, proučevanje preteklosti je zapleteno ... In drugi odgovori po smislu.